

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4160/2022
08.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Марија Китаровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1273/22 од 20.05.2022. године, у седници одржаној 08.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1273/22 од 20.05.2022. године, у ставовима другом, четвртном и петом изреке, тако што **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 7076/21 од 25.01.2022. године, у ставу првом и другом изреке у делу којим је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених плата за период од 01.10.2018. до 31.12.2018. године исплати и то: за октобар 2018. године износ од 64.002,72 динара, са законском затезном каматом почев од 25.11.2018. године; за новембар 2018. године износ од 66.333,58 динара, са законском затезном каматом почев од 25.12.2018. године и за децембар 2018. године износ од 66.333,58 динара, са законском затезном каматом почев од 25.01.2019. године, све наведено до исплате, и да у корист тужиље обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.10.2018. до 31.12.2018. године на наведене неисплаћене износе плате и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијала за Град Београд, према стопи важећој на дан уплате, као и да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 20.178,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, а **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка од 18.000,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 7076/21 од 25.01.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених плата за период од 01.10.2018. године закључно са 31.12.2018. године исплати износ од укупно 283.879,27 динара и то: износ од 93.800,00

динара, на име мање исплаћених плата за октобар 2018. године, са законском затезном каматом почев од 25.11.2018. године па до исплате; износ од 95.039,63 динара на име мање исплаћене плате за новембар 2018. године, са законском затезном каматом почев од 25.12.2018. године па до исплате; износ од 95.039,63 динара на име мање исплаћене плате за децембар 2018. године, са законском затезном каматом почев од 25.01.2019. године па до исплате. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да на износе из става првог изреке у корист тужиљи обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.10.2018. године закључно са 31.12.2018. године и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијала за Град Београд, према стопи важећој на дан уплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 111.954,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиље за исплату законске затезне камате на досуђене износе трошкове поступка у износу од 101.454,00 динара за период од 13.07.2021. године па до дана извршности пресуде.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 1273/22 од 20.05.2022. године, ставом првим изреке, потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 7076/21 од 25.01.2022. године, у делу става првог изреке и у делу става другог изреке, којима је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених плата за период од 01.10.2018. до 31.12.2018. године исплати и то: за октобар 2018. године износ од 29.797,28 динара, са законском затезном каматом од 25.11.2018. године па до исплате; за новембар 2018. године износ од 28.706,05 динара, са законском затезном каматом од 25.12.2018. године па до исплате и за децембар 2018. године износ од 28.706,05 динара, са законском затезном каматом од 25.01.2019. године па до исплате и да у корист тужиље обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.10.2018. до 31.12.2018. године на наведене неисплаћене разлике плате и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијали за Град Београд, према стопи важећој на дан уплате, а жалбу тужене је у том делу одбио као неосновану. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 7076/21 од 25.01.2022. године, у преосталом делу става првог изреке и у преосталом делу става другог изреке тако што су одбијени, као неосновани тужбени захтеви тужиље у делу да се обавезе тужена да јој на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених плата за период од 01.10.2018. до 31.12.2018. године исплати и то: за октобар 2018. године преко износа од 29.797,28 динара а до износа од 93.800,00 динара, за износ од 64.002,72 динара, са законском затезном каматом почев од 25.11.2018. године до исплате; за новембар 2018. године, преко износа од 28.706,05 динара а до износа од 95.039,63 динара, за износ од 66.333,58 динара, са законском затезном каматом почев од 25.12.2018. године па до исплате и за децембар 2018. године, преко износа од 28.706,05 динара а до износа од 95.039,63 динара, за износ од 66.333,58 динара, са законском затезном каматом од 25.01.2019. године до исплате и да у корист тужиље обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.10.2018. до 31.12.2018. године на наведене неисплаћене износе плате и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијали за Град Београд, према стопи важећој на дан уплате. Ставом трећим изреке, потврђено је решење о парничним трошковима садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 7076/21 од 25.01.2022. године, за износ од 91.776,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, а жалба тужене је у том делу одбијена као неоснована. Ставом четвртим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима садржано у

ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 7076/21 од 25.01.2022. године у преосталом делу тако што је одбијен као неоснован захтев тужиле за накнаду парничних трошкова преко износа од 91.776,00 динара до износа од 111.954,00 динара, за износ од 20.178,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 18.000,00 динара.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновано се наводима ревизије тужиле указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, учињену у поступку пред другостепеним судом, имајући у виду да је другостепени суд побијану одлуку донео у седници већа, на основу утврђеног чињеничног стања и оцене доказа од стране првостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је у радном односу код тужене почев од 06.07.2012. године у Сектору за ванредне ситуације, на пословима ... у звању ..., са коефицијентом за обрачун плате од 2.700. Решењем тужене од 15.04.2013. године, тужилца је почев од 30.05.2013. године трајно премештена на радно место „...“ у Одсеку за послове ... Службе за борбу против организованог криминала – Управе криминалистичке полиције. Решењем тужене од 30.05.2013. године тужилца је утврђен коефицијент за обрачун плате од 2.700. По доношењу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у МУП-у од 02.03.2016. године, тужилца је решењем од 01.05.2016. године премештена на радно место – ..., Одсек за послове ... у ..., ... у Служби за борбу против организованог криминала, Управе криминалистичке полиције, у свом звању. Решењем тужене од 18.04.2017. године, тужилца је утврђен коефицијент за обрачун и исплату плате у висини 2.915. Вештачењем од стране судског вештака за економско-финансијску област утврђено је да је основна плата тужиле за април 2013. године, пре распоређивања у СБПОК износила 56.183,85 динара, обрачуната према коефицијенту од 2.159 и основици од 26.023,09 динара а да је након распоређивања у СБПОК плата тужиле у мају 2013. године обрачунавана према коефицијенту 2.766 и основици 26.023,09 динара и да је износила 71.979,87 динара и није обрачунавана према Уредби о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 14/2003... 114/2014). Разлика плате тужиле, са минулим радом, до двоструког износа плате, према поменутој Уредби износи укупно 283.879,27 динара и то: за октобар 2018. године 93.800,00 динара, за новембар 2018. године 95.039,63 динара и за децембар 2018. године 95.039,63 динара. При обрачуну, судски вештак је имао у виду ограничење прописано одредбом члана 18. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“ број 42/2002...61/2005)

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужену обавезао да тужиљи на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених плата за период од 01.10.2018. до 31.12.2018. године исплати износ од 283.879,27 динара, са припадајућом законском затезном каматом на месечне износе мање исплаћене плате за период од октобра до децембра 2018. године, према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, на основу одредбе члана 2. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/2006... 99/2010), одредбе члана 146. ст. 1. и 2. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 63/2009), одредбе члана 10. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 42/02... 61/05) и одредбе члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 14/2003... 114/2014), у вези одредбе члана 154. Закона о облигационим односима. По мишљењу првостепеног суда, мерило за обрачун двоструког износа основне плате не може бити само онај износ који је тужиљи номинално исплаћен у месецу који је претходио њеном распоређивању на радно место у Служби за борбу против организованог криминала – Управа криминалистичке полиције, већ се при утврђивању висине плате морају узети у обзир и све промене у висини основне плате које су уследиле у спорном периоду обрачуна, а што је вештак у свом налазу и узео у обзир. Одлуку о уплати доприноса, првостепени суд је донео на основу одредбе чл. 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Другостепени суд је, побијаним преиначујућим делом, преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиље за накнаду материјалне штете одбио преко износа од 29.797,28 динара за октобар 2018. године, преко износа од 28.706,05 динара за новембар 2018. године и преко износа од 28.706,05 динара за децембар 2018. године, са припадајућом каматом и доприносима за пензијско и инвалидско осигурање, и одбио захтев тужиље за накнаду парничних трошкова преко износа од 91.776,00 динара, а за износ од још 20.178,00 динара са припадајућом каматом, налазећи да тужиљи припада разлика између двоструке плате коју је остварила на претходном радном месту, непосредно пре преласка на наведене послове у Службу за борбу против организованог криминала и исплаћене плате за назначени период а да тужиља нема право на исплату преко тих износа и с тим у вези, и право на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на износе у односу на које је првостепена пресуда преиначена.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, погрешно применио материјално право а тужиља на то основано у ревизији указује.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 32/13), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

На основу одредбе члана 146. ст. 1. и 2. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 63/2009), полицијски службеници и други запослени у министарству имају право на плату која се састоји од основице коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност посла. Плата из става 1. овог члана, увећава се за 0,04% за сваку навршену годину радног стажа.

Одредбом члана 10. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 42/02... 61/05), прописано је да се ради обављања послова органа унутрашњих послова у вези са

кривичним делима организованог криминала образује у оквиру министарства надлежног за унутрашње послове Служба за сузбијање организованог криминала.

Влада Републике Србије донела је Уредбу о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 14/2003... 114/2014), којом је прописано да плата старешине службе и заменика старешине службе и овлашћеног службеног лица у служби, руководиоца и заменика руководиоца посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у посебној притворској јединици, обрачунава се и исплаћује у двоструком износу плате коју су остварили на пословима са којих су ступили на рад у организационој јединици из члана 1. те Уредбе.

Према правном ставу Врховног касационог суда усвојеном у седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 13.10.2020. године, о праву на увећање плате запослених у посебним организационим јединицама Министарства унутрашњих послова надлежним за сузбијање организованог криминала и откривања ратног злочина, лица, запослени који су пре ступања на рад у Службу за борбу против организованог криминала и Службу за откривање ратних злочина били радно ангажовани у МУП-у имају право на двоструки износ плате коју би остварила на пословима и задацима у том Министарству, уз ограничење из одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела.

У складу са наведеним правним ставом Врховног касационог суда, свако увећање основне тужилјине месечне плате на њеном ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа њене основне плате у овим организационим јединицама.

На основу изложеног, погрешан је закључак другостепеног суда да тужилји припада разлика између двоструке плате коју је остварила на претходном радном месту непосредно пре преласка на послове у Службу за борбу против организованог криминала и исплаћене плате у утуженом периоду а да она нема право на исплату преко тих износа. Супротно томе, правилан је закључак првостепеног суда да мерило за обрачун двоструког износа основне плате није само онај износ који је тужилји номинално исплаћен у месецу који је претходио њеном распоређивању на радно место у Службу за борбу против организованог криминала у Управи криминалистичке полиције, већ да се при утврђивању висине плате морају узети у обзир и све промене у висини основне плате које су уследиле у спорном периоду обрачуна, а што је и утврђено налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке.

Одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка донета је правилном применом одредбе чл. 153. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход, а туженој не припада право на трошкове другостепеног поступка пошто у том поступку није успела.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке, донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужилја је успела у поступку по ревизији па јој припада право на накнаду трошкова на име ангажовања пуномоћника – адвоката за састав ревизије, од 18.000,00 динара, на основу важеће Адвокатске тарифе. Трошкови судских такси тужилји нису признати јер захтев за накнаду тих трошкова није опредељен по врсти, на основу одредбе члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић